

[Bomholt.]

minister har gjort sit til at ændre Forholdene til det bedre ved at nedsætte et Udvalg, der kan indstille Forfattere til Understøttelse, viser de faktiske Forhold dog desværre, at der stadig opstaar Stridigheder her i Rigsdagen med Hensyn til Forfatternes Berettigelse til at blive optaget paa Finansloven, og Diskussionerne drejer sig jo sjældent om Værkernes kunstneriske Indhold eller om Styrken af den Personlighed, der har talt i disse Værker, de drejer sig i højere Grad om Værkernes Livsanskuelsesindhold og deres politiske Tendens, og derigennem føres det hele ind i et fuldkommen skævt Plan. Hvis man kunde skabe en saadan Fond gennem Samfundets fortsatte Ejendomsret til Værkerne, vilde det, forekommer det mig, være særdeles godt.

I øvrigt vil jeg til Slutning sige, at Forfatterretten har naturligvis sine Begrænsninger. I Betænkningen er der aftrykt et Brev fra Komponisten Peder Gram. Det hedder her:

„I det hele taget er Forlæggerens Kontrakter af yderst vidtgaende Art. Man kunde mene, at Komponisterne ikke burde underskrive saadanne Kontrakter, men i Virkeligheden er Komponisten temmelig prisgivet Forlæggeren, ikke mindst i et Land som Danmark, hvor der kun findes een Forlægger, som trykker den lødige Kunstmusik. For Komponisten er det en Livsbetingelse at faa Værket udgivet, og han maa derfor underkaste sig de Betingelser, der bydes“. Saaledes er det paa musikalske Kunstværkers Omraade — jeg tror ikke, at disse Ord ligger meget ved Siden af Sandheden —, men saaledes er det i Virkeligheden ogsaa paa Forlagsomraadet, og jeg kunde ønske, at adskillige Medlemmer fik nærmere Kendskab til nogle af de Kontrakter, der sluttes mellem Forlag og Forfattere, hvor hele den økonomiske Magt ligger paa Forlagets Side, og hvor Rettigheder, som man skulde tro var elementære, krænkes fra Forlagets Side. Her kan vi desværre ikke ved Hjælp af en Lov hjælpe særlig meget, her er der kun een Vej frem, og det er, at Forfatterne, Kunstnerne, hvem det nu er, slutter sig sammen i deres egne faglige Organisationer ligesom alle andre Arbejdere og erobrer de Rettigheder, der med Rette kan tilkomme dem.

Vagn Bro: Det foreliggende Lovforslag, der jo vedrører det vigtige Samfundsforhold, hvor Hensynet til rimelig og sikker Retsbeskyttelse for de udøvende Forfattere

og Kunstnere brydes i Forholdet til den store almene Befolknings Interesser, er nu, som det allerede er nævnt baade af den højtærede Undervisningsminister og af det ærede Medlem Hr. Bomholt, blevet drøftet meget indgaaende her i Rigsdagen. Det er jo et Omraade, hvor systematiske internationale Fællesregler saa afgjort er af Værdi. Dette maa ogsaa et saa lille Land som vort erkende. Selv om et lille Land vel nok kunde have større Fordel af løsere Forhold end et større, er det givet, at dette Forhold er saa vigtigt, at vi maa have ensartede Regler.

Derfor er det ogsaa heldigt, at vi nu kan faa den Ordning herhjemme, at vi, hvad der jo er Hovedgrundlaget for dette Lovforslag, kan tiltræde den sidste Revision af Berner-Konventionen, og jeg skal for mit Vedkommende paa mit Partis Vegne give Tilslutning til en hurtig og velvillig Behandling af Lovforslaget. Jeg vil paa den anden Side dog mene, at det behandler et saa vigtigt Omraade, at man her i Folketinget bør have i alt Fald en kortvarig Udvalgsbehandling.

Da Forslaget er enstemmigt vedtaget i Landstinget og uden Tvivl har været drøftet i Partierne, skal jeg ikke komme ind paa de forskellige Ændringer, der er sket, men jeg vil i det hele sige, at jeg tror, den Affattelse, Forslaget har faaet i det høje Landsting, altsaa ved Overenskomst mellem Regeringen og Landstinget, i det store og hele opfylder de Krav, man kan stille. Jeg vil dog gøre en enkelt Bemærkning vedrørende Forslagets § 11, hvor i særlig Grad Forfatterens personlige Ret kommer frem. Her er Forholdet dette, at man lader Forfatteren ved en testamentarisk Disposition kunne bestemme, at Offentliggørelse af ikke i hans Levetid offentliggjorte Værker stadig kan holdes tilbage, dog ikke længere end 50 Aar.

Jeg er klar over, at her har man faaet en Afvejelse, som vel nok i det store og hele er stemmende med de Krav, der kan stilles fra begge Sider og fra den store Befolknings Standpunkt. Men det kan ikke nægtes, at den personlige Side ved Forfatterretten burde i sin Konsekvens kunne medføre, at en Forfatter maa kunne sige, at han vil arbejde i den fuldkomne Frihed ved sit Skrivebord, saa han ikke risikerer, at Ting, han ikke vil have offentliggjort, bliver offentliggjort. Der kan jo meget vel ske dette, at en Forfatter behandler et Emne af en saadan Beskaffenhed, at han vil undersøge det nærmere i Fremtiden, maaske ogsaa kommer til at gøre Bemærkninger i